

Ramazanski impulsi

[Bosanski – Bosnian – بوسني]

[Stranica IslamHouse.com](http://IslamHouse.com)

Prijevod: Senad Crnkić

2013 - 1434

IslamHouse.com

﴿ لفتات رمضان ﴾

« باللغة البوسنية »

موقع دار الإسلام

ترجمة: سناد تسرنكتش

2013 - 1434

IslamHouse.com

Pitanja i propisi vezani za post

1. Nastupanje mjeseca ramazana se utvrđuje na jedan od dva načina: ili sa viđenjem mlađaka ili da se mjesec prije ramazana, dakle, šaban dopuni i računa kao da ima trideset dana. (*Ibn-Usejmin – Fetava fi ahkami-s-sijam, str. 36*)
2. Za cijeli ramazan je dovoljan jedan nijjet ili namjera i to na početku mjeseca, ali, ako bi se desilo da osoba prekine post (dan, dva ili više) tokom mjeseca zbog putovanja, bolesti ili nečega drugog, na toj osobi je obaveza da obnovi nijjet jer ga je već jednom prekinula. (*Fetava erkan el-islam – Ibn-Usejmin, str. 466*)
3. Svaka osoba koja nije u stanju da posti zbog starosti ili bolesti za koju se ne nada da će ozdraviti, na njoj je da nahrani siromaha za svaki dan uz mogućnost toga. (*Medžmu'u fetava – Ibn-Baz, tom 3, str. 233*)
4. Post osobe koja ostavlja namaz nije ispravan i ne prima se od njega, jer osoba koja ostavi namaz biva kafirum ili nevjernikom, murteddom ili otpadnikom od islama, zbog riječi Allaha Uzvišenog: „**Pa ako se pokaju i uspostave namaz i dadnu zekat, onda su vaša braća po vjeri**“ i zbog riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem:

„Između čovjeka – insana i mnogoboštva i nevjerovanja je ostavljanje namaza“. Hadis bilježi Muslim. (*Fetava fi ahkami-s-sijam – Ibn-Usejmin, str. 87*)

5. Ako je mujezin poznat da ne uči ezan osim u pravo vrijeme, vrijeme istinske zore, onda je obaveza prekinuti sa jelom, pićem i ostalim stvarima koje kvare post od trenutka kada započne sa ezanom, no, međutim, ako mujezin uči ezan shodno mišljenju i pokušaju da uči u pravo vrijeme ili čak koristi savremene takvime, onda u takvoj situaciji nema smetnje jesti i piti za vrijeme ezana. (*Medžmu'u fetava – Ibn-Baz, tom 5, str. 259*)
6. Nema smetnje u gutanju pljuvačke i ne znam da postoji u tome razlaz među učenjacima. Ali što se tiče hrakotine i sluzi kao rezultat iskašljavanja, obaveza je to ispljunuti kada dospije do usta, i nije dozvoljeno postaču da to guta jer je u mogućnosti da se sačuva od takvih stvari. (*Medžmu'u fetava – Ibn-Baz, tom 5, str. 251*)

7. Krvarenje kod postača poput istjecanja krvi iz nosa kao i istihada¹ i slično tome ne kvari post. Ono što kvari post jeste hajd ili mjesečnica, nifas ili postporođajni period tj. krv koja se pojavi u njemu te hidžama, i nema smetnje u vađenju krvi radi nalaza ako se ima potrebe za tim. (*Medžmu'u fetava – Ibn-Baz, tom 5, str. 253*)
8. Ako neko povrati namjerno, dakle, sam izazove povraćanje pokvario je post, a ako povrati ali ne svojim uzrokom i namjerom onda mu je post ispravan. (*Fetava Ibn-Usejmin, tom 1, str. 500*)
9. Lijek koji se koristi za grgljanje ili izapiranje grla ne kvari post ako se ne proguta, uz napomenu da se takav lijek ne treba koristiti osim u potrebi. (*Fetava Ibn-Usejmin, tom 1, str. 514*)
10. Kapi za oči i stavljanje surme kao i kapi za uši ne kvare post. (*Fetava Ibn-Usejmin, tom 1, str. 514*)
11. Nema smetnje u kušanju hrane na način da se stavi na vrh jezika uz uslov da se ne proguta. (*Fetava islamijje – Ibn-Džibrin, tom 2, str. 128*)
12. Ako bi se desilo da muž prisili suprugu na spolni odnos u danu ramazana a oboje poste, post žene

---

¹ A istihada je krv koja se pojavljuje kod žene u danima mimo mjesečnice ili mjesečnog krvarenja kao rezultat bolesti, prehlade, hormonskih poremećaja pa i sikiracije. Op. prev.

bi bio ispravan i nije dužna da izvrši keffaret, a što se muža tiče, on je griješan i obavezan je da nadoknadi taj post i plus keffaret. A keffaret se ogleda u oslobađanju roba ili robinje, pa ako nema onda post dva mjeseca uzastopno, pa ako i to ne može onda nahraniti šezdeset siromaha miskina. (*Fetava islamije – Ibn-Usejmin, tom 2, str. 136*)

13. Ako neko doživi ejakulaciju kao rezultat razmišljanja ili ako doživi poluciju u snu, post mu nije pokvaren. (*Medžmu'u fetava – Ibn-Baz, tom 5, str. 243*)
14. El-mezj ili providna bjelkasta tekućina u obliku sluzi koja nije sperma a javlja se kako kod muškarca tako i kod žene kao produkt strasti, ne kvare post. (*Medžmu'u fetava – Ibn-Baz, tom 5, str. 245*)
15. Nehranjive injekcije ne kvare post svejedno primale se putem mišića ili veni pa makar se osjetila njihova žestina i toplota u grlu, jer su one od stvari koje ne kvare post. (*Medžalis šehr ramadan – Ibn-Usejmin, str. 100*)
16. Ako se desi da postač iz zaborava nešto pojede ili popije, post mu je ispravan, ali kada se prisjeti (ili ga neko podsjeti) da posti, obaveza je da prekine

sa jelom ili pićem, pa makar mu zalogaj ili gutljaj bio u ustima; obavezan je da ga izbaci van. (*Fetava Ibn-Usejmin, tom 1, str. 527*)

17. Propis trudnice i dojilje je propis bolesnika; ako im post predstavlja poteškoću, propisano im je da ne poste, ali su dužni nadoknaditi propuštane dane kada nađu priliku za to. (*Medžmu'u fetava – Ibn-Baz, tom 5, str. 207*)
18. Kapi za nos ako dospiju do želuca ili do grla kvare post. (*Fetava Ibn-Usejmin, tom 1, str. 520*)
19. Hranjive injekcije koje služe kao zamjena za hranu i piće, ako se dobiju za vrijeme posta, post je pokvaren. (*Medžalisu šehri ramadan – Ibn-Usejmin, str. 100*)
20. Ako musliman preseli tokom svoje bolesti nakon mjeseca ramazana, neće niko nadoknađivati niti nahranjivati siromahe, jer je on imao šerijatski ispravan razlog. (*Fetava Ibn-Baz, tom 5, str. 239*)
21. Putniku je u svim situacijama bolje da ne posti, a ako odluči da posti nema smetnje, jer je došlo do nas vjerodostojnim putem da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, činio i jedno i drugo, ali ako temperature budu veoma visoke i poteškoća velika, prekid posta je pritrđeniji i

pokuđeno je putniku da posti u takvom stanju.
(*Fetava Ibn-Baz, tom 5, str. 187*)

22. Izbjegavanje korištenja misvaka tokom dana u ramazanu ili bilo kojeg drugog dana tokom godine kada se posti nema nikakve osnove, jer je korištenje misvaka sunnet. (*Fetava islamijje – Ibn-Usejmin, tom 2, str. 126*)
23. Nema smetnje u korištenju mirisa i mirisanja istih osim kâda ili tamjana, njega neće mirisati jer takvi mirisi imaju materiju koja dopijeva do želuca a ta materija je njegov dim. (*Fetava islamijje – Ibn-Usejmin, tom 2, str. 128*)
24. Krv koja izađe na usta iz zubi (i desni) ne utiče na ispravnost posta, ali njeno gutanje treba izbjegavati koliko se je u mogućnosti. Isto tako krvarenje iz nosa, ako se desi i izbjegne se gutanje krvi, post nije pokvaren i ne treba se nadoknaditi. (*Fetava erkan el-islam – Ibn-Usejmin, str. 476*)

Upozorenja na greške i nepravilnosti koje se mogu desiti od strane nekih postača – Abdullah b. Abdurrahman El-Džibrin

Hvala Allahu Gospodaru svjetova. Neka je salat i selam na najčasnijeg Vjerovjesnika i Poslanika, našeg vjerovjesnika Muhammeda, na njegovu porodicu i sve ashabe.

1. Neoznačavanje nijjeta za obavezni post tokom noći ili prije nastanka zore, iako je dovoljno da se zanijeti jednim nijjetom za cijeli ramazan.
2. Jelo i piće tokom sabahskog ezana ili čak poslije ezana, iako postoje mujezini koji uče ezan malo prije njegova vremena radi veće sigurnosti.
3. Sehurenje prije zore na sahat vremena ili dva, jer je do nas došla preporuka da se požuruje sa iftarom i odgađa sa sehurom.
4. Pretjerivanje većine ljudi u jelu i piću i to je suprotno onom radi čega je i post propisan tj. gladi koja je razlog skrušenosti.
5. Nevođenje brige o obavljanju namaza u džematu poput podne i ikindije pod izgovorom lijenosti, pospanosti i zaokupacijom stvarima u kojima nema koristi.

6. Nečuvanje jezika tokom mjeseca ramazana, danju ili noću, od lošeg, bestidnog i lažnog govora, čiste laži, ogovaranja ili gibeta i prenošenja riječi s ciljem zavade ili nemimeta.
7. Gubljenje dragocijenog vremena u igri, zabavi, gledanju filmova i igrice (PC, PS, Xbox), zagonetkama, slagalicama i besposličarenju na ulicama.
8. Nevođenje brige o djelima čija se nagrada udvostručuje i uvećava tokom ramazana poput dova, zikrova, čitanja Kur'ana kao i pritvrđene nafile namazi.
9. Neklanjanje teravih namaza u džematu iako je do nas došla preporuka da se ovaj namaz obavlja u džematu sa imamom sve dok imam ne završi kako bi nam se upisala nagrada kao da smo klanjali cijelu noć.
10. Na početku mjeseca se može primjetiti veliki broj klanjača i učača Kur'ana a zatim nastupi vrijeme nemoći, popustanja i nedostataka na kraju mjeseca, iako zadnji dio mjeseca ima posebnost i veću vrijednost nad prvim dijelom mjeseca.
11. Ostavljanje noćnog namaza koji je posebno vezan za zadnju trećinu mjeseca ramazana, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bi kada bi nastupila

zadnja trećina ovog mjeseca oživio noć, probudio svoju familiju, jako se trudio i ustrajavao.

12. Nespavanje tokom noći zatim prespavljanje sabah namaza, tako da ga neki ne klanjaju osim ujutro i ovo je veliki propust vezan za ovaj farz i ovu obavezu.
13. Škrtost u imetku te neudjeljivanje potrebnima uz njihovo mnoštvo tokom mjeseca ramazana i pored toga što se nagrade udvostručuju i uvećavaju u ovim vremenima.
14. Nevođenje brige o izdvajanju zekata u potpunosti, iako se zekat u puno slučajeva spominje uz namaz i post, ali uz napomenu da davanje zekata nije vezano samo za mjesec ramazan.
15. Nemarnost po pitanju dove tokom posta, a posebno kod iftara prilikom uzimanja hrane i pića, iako je u hadisu došla preporuka za to te da postač ima dovu kod iftara koja se ne odbija.
16. Zanemarivanje sunneta i'tikafa u ramazanu a posebno tokom zadnje trećine mjeseca iako je propis i'tikafa došao u Kur'anu i sunnetu.
17. Mnoge žene odlaze u mesdžid obučene u ukrasnoj odjeći te namirisane iako u tome postoji mnogo uzroka fitne.

18. Olakšavanje ženama da izlaze u šoping u noćima ramazana i to sa vozačem strancem, bez mahrema i bez potrebe u većini slučajeva.
19. Ostavljanje sunnet tekbiranja u noći bajrama i njegovom danu prije namaza, kao i u deset dana mjeseca zul-hidždžeta iako je naredba za to došla u Kur'anu.
20. Odgađanje zekatu-l-fitra, iako putem sunneta znamo da je obaveza dati ovu vrstu zekata prije namaza, kao što je dozvoljeno da se da prije bajrama na dan ili dva.

Neka je Allahov salat i selam na našeg vjerovjesnika Muhammeda, njegovu porodicu i sve ashabe.

Istinski post

Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: „*Ko ne ostavi ružan govor, lažan govor i rad po njemu, neka zna da Allah nije u potrebi za njegovim ostavljanjem hrane i pića*“. Hadis bilježi Buhari.

Kako bi nam post bio primljen...

Obaveza je na svakom muslimanu da čuva svoj post i svoj noćni namaz od svega što je Allah zabranio od riječi i djela, jer je cilj i svrha posta pokornost Allahu, subhanehu ve te'ala, čuvanje Allahovih zabrana, džihad duše u suprostavljanju njenoj strasti kroz pokornost Njenom Stvoritelju i Gospodaru, te njeno navikavanje na strpljivost nad onim što je Allah zabranio, jer cilj nije samo ostaviti hranu i piće i ostale stvari koje kvare post.

Na postaču je obaveza da se čuva i kloni svega što je Allah zabranio te da vodi brigu i radi sve ono što je Allah naredio, i za nadati se je zbog toga takvom postaču oprost, oslobađanje od Vatre, te primanje njegova posta i noćnog namaza.

(Fetava islamije – Ibn-Baz, tom 2, str. 106)

Istinski post

Istinski post nije samo ostavljanje hrane, pića i seksualnog uživanja, nego je uz to još ostavljanje i udaljavanje od lažnog i ružnog govora, od podizanja glasova i rasprava u neistini, ostavljanje i udaljavanje od ogovaranja, prenošenja tuđih riječi ciljem zavade ili nemimeta, riječi laži i lažnog svjedočenja, ostavljanje i udaljavanje od čiste laži, potvore, ismijavanja, namigivanja, lažnih zakletvi, ostavljanje psovki i potvaranja čistih vjernika i vjernica, ostavljanje i udaljavanje od svega što nije halal da se sluša od muzike, gibeta i drugog, te ostavljanje raspuštanosti pogleda u ono što je haram.

(Ehadisu-l-džumua' – Abdullah b. Ku'ud, str. 105)

Rekao je Džabir, radijellahu anhu: „Kada budeš postio neka ti posti tvoj sluh i vid i tvoj jezik od laži i harama, ne uznemiravaj komšiju, neka se na tebi vidi smirenost i dostojanstvo, i neka se dan tvog posta razlikuje od dana u kojem ne postiš“.

Cilj posta

Znajte da je post propisan samo radi čovjekovog ukrašavanja svojstvom bogobožnosti te da spriječi svoje tjelesne ekstreme od svakog haram djela poput varanja, prevare, nepravde, zakidanje na vazi i mjerilima, spriječavanje tuđih prava, haram pogleda, slušanja haram muzike jer slušanje muzike umanjuje vrijednost i nagradu postača.

Postač će ostavljati svaki haram govor poput laži, gibeta, nemimeta, psovke, kuđenja, a ako ga neko opsuje ili ga izruguje, neka kaže: 'Ja postim', i neka mu ne uzvrća na isti način. Zato, o muslimanu, nemoj da ti dan posta i dan kada ne postiš budu isti.

(Ed-dija el-lami' mine-l-hutabi-l-dževami' – Ibn-Usejmin, str. 166)

Čuvaj se grijeha

Doista, ima nekih ljudi čije se zlo povećava u mjesecu ramazanu mimo drugih mjeseci, jer ne poznaju hurmet i položaj ovog mjeseca. Ovaj mjesec kod njih nema nikakvu vrijednost i ne boje se za ono što im se zapisuje od grijeha.

Tako ćemo naći jednog od njih u toku dana poput strvine, dubokim snom spava, ne brine se za namaz niti za bilo koje drugo dobro djelo, a u noćima ramazana po sijelima rekla-kazala, sijelima jela i pića, sijelima gledanja serija (filmova), predstava, slušanja muzike pa i igranja karti (često pokera). Ne klanja ni jedan rekat nafilje namaza, štaviše, ponekad ostavi i farz.

(Kitabu fetavad-da've – Salih el-Fevzan, str. 110)

Prenosi se od Enesa ibn Malika da je rekao: „Nema posta onaj ko neprestano jede ljudsko meso“.

Rekao je Uzvišeni: „***I sluh i vid i razum, za sve to će se, zaista, odgovarati***“. (El-Isra, 36)

Tjelesni ekstremi koji su robovima dati u emanet su njihova odgovornost i odgovaraće za ono u što su ih koristili. Neki ljudi su uobičajili gledati u harama ili njihovo slušanje poput gledanja u razgolićene žene, pozivače u fitnu, ili slušanje muzike sa svim njenim vrstama.

Obaveza je kloniti se ovoga tokom ramazana i mimo njega, a obaveznost u ovom mjesecu je pritrđenija zbog hurmeta i položaja mjeseca ramazana, mjeseca pokornosti i oprosta.

Kako bi bilo lijepo da musliman uzme mjesec ramazan kao sredstvo kojim će prekinuti svaku vezu sa haramima, bilo to video, audio, haram gledanje ili haram slušanje i ostalim strastima.

(El-minzar fi bejani kesiri mine-l-ahtai-š-šai'ah – Salih b. Abdulaziz b. Muhammed Alu-š-Šejh)

Na postaču je obaveza

Izbjegavanje harama od govora i djela, jer tako neće nikoga ogovarati niti će lagati, neće trgovati haram trgovinom, izbjegavat će svaki haram, a insan kada uradi ono što mu se naređuje i ostavi ono što mu se zabranjuje cijeli mjesec dana, duša će mu biti na Pravom putu tokom drugih mjeseci godine.

A od tih harama je izbjegavanje svega što je Allah zabranio poput laži, psovanja, izrugivanja, varanja, prevare, zabranjenog pogleda, slušanja harama kao i drugih haram stvari koje mora izbjegavati i kloniti ih se postač a i drugi, ali kada je riječ o postaču onda je stvar veća i zabrana je pritvrđenija.

(Fetava erkan el-islam – Ibn-Usejmin)

Ramazanske fetve

Posti i klanja ali samo u ramazanu

Pitanje:

Ako je čovjek ustrajan na postu samo u mjesecu ramazanu i ustrajan je na namazu samo u mjesecu ramazanu, i ostavlja namaz čim se mjesec završi, pa da li takva osoba ima ikakve nagrade za post?

Odgovor:

Namaz je sastavni dio islama, i namaz je najpritrđeniji rukn nakon dva šehadeta. Namaz je obaveza za svakog pojedinca. Ko ga ostavi negirajući njegovu obavezu ili ostavi ga iz lijenosti i nemara, učinio je kufr, dakle, nije više musliman.

Što se tiče onih koji poste samo u ramazanu i klanjaju samo u ramazanu, to je pokušaj da se prevari Allah Uzvišeni. Kako li je loš narod koji zna za Allaha samo u ramazanu. Njihov post nije ispravan uz njihovo ostavljanje namaza mimo ramazana.

*(El-fetava el-islamijje – El-ledžnetu ed-daime, tom 2,
str. 118)*

Posti uz ramazan ali ne klanja!

Pitanje:

Vidio sam određene mladiće muslimane kako poste ali ne klanjaju, pa da li se prima post postača koji ne klanja?

I čuo sam neke vaize (daije) kako kažu ovakvim mladićima: 'Prekinite post, i ne postite jer onaj ko ne klanja taj nema posta'?

Odgovor:

Kome je namaz postao obavezan pa ga ostavi namjerno negirajući njegovu obavezu učinio je nevjerstvo, dakle, postao je nemusliman, po koncenzusu svih muslimana, a onaj ko ostavi namaz iz nemara i lijenosti učinio je nevjerstvo po ispravnijem govoru učenjaka, a kada mu se presudi da je nevjernik, post kao i drugi ibadeti će mu biti ništavni, jer kaže Allah Uzvišeni: **„A da oni učine širk, propalo bi i bezvrijedno bilo ono što su radili“**. (El-En'am, 88)

Ali i pored toga neće mu se naređivati da ostavlja post jer za nadati se je da putem posta počne klanjati i da se pokaje od njegovog ostavljanja. A od Allaha je sva potpora, i neka je Allahov salat i selam na našeg

vjerovjesnika Muhammeda, njegovu porodicu i sve ashabe.

*(El-fetava el-islamijje – El-ledžnetu ed-daime, tom 2,
str. 119)*

*****

Pitanje:

Kakav je propis posta uz ostavljanje namaza u ramazanu?

Odgovor:

Doista, onaj ko posti a ne klanja, post mu neće nikakve koristi donijeti niti će biti primljen od njega, i sa njega obaveza nije spala, nego on se ne traži od njega sve dok ne počne klanjati, zato što onaj ko ne klanja je poput jehudija i kršćana. Šta misliš kada bi kršćanin ili jehudija postio a on još uvijek na svojoj vjeri, da li će biti primljen od njega? Ne! Zato, kažemo ovakvoj osobi da se pokaje Allahu tako što će početi obavljati namaz, i da posti, a Allah će primiti pokajanje svakog ko mu se pokaje.

(Kitabu fetava ed-da've – Ibn-Ušejmin, str. 65-66)

Posti mjesec ramazan ali je lijen po pitanju namaza

Pitanje:

Neki mladići, da ih Allah uputi, su lijeni po pitanju namaza u ramazanu i mimo ramazana, ali vode brigu o postu ramazana i podnose žeđ i glad, pa sa čime ih savjetujete i kakav je propis njihova posta?

Odgovor:

Moj savjet ovakvima je da dobro razmisle o sebi i svome stanju, i neka znaju da je namaz najbitniji rukn islama nakon dva šehadeta, te da onaj ko ne klanja i ostavi namaz iz nemara, takav je po ispravnom govoru kod mene, govoru kojeg podupiru dokazi iz Kur'ana i sunneta, nevjernik – nemusliman nevjerstvom koje izvodi iz islama, takav je murtedd – otpadnik od islama. Stvar nije jednostavna, jer onaj ko je nevjernik, murtedd i otpadnik od islama, takvom se ne prima post, ni sadaka, niti mu se prima bilo koje djelo, zbog riječi Allaha Uzvišenog: ***„I njih nije spriječilo da im se primi njihova sadaka ništa drugo do njihovo nevjerovanje u Allaha i Njegova Poslanika, i zato što ne prilaze namazu osim lijeno i što samo preko volje udjeljuju“***. (Et-Tevbe, 54)

U ovom ajetu Allah je pojasnio da njihove sadake i prilozima - iako imaju vrijednost za druge - neće biti primljeni od njih uz njihovo nevjerstvo, kao što kaže Allah Uzvišeni: „***I mi ćemo pristupiti djelima njihovim koja su učinili te ih u prah i pepeo pretvoriti***“ . (El-Furkan, 23)

Ovi koji poste a ne klanjaju, post im neće biti primljen, šta više odbija im se sve dok kažemo da su nevjernici kao što na to upućuje Kur'an i sunnet Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Moj savjet ovakvima je da se boje Allaha Uzvišenog, da čuvaju svoj namaz, da ga uspostave u njegovom vremenu sa muslimanima u džematu (u džamijama), i ja im, uz Allahovu pomoć garantujem, da ako tako postupe da će u svojim srcima naći jaku želju za obavljanjem namaza u njegovu vremenu u ramazanu i poslije ramazana, u džematu sa muslimanima, jer insan kada se pokaje svome Gospodaru, učini tevbu, istinsko pokajanje, poslije tevbe će naći hajr i dobro više nego što je imao prije tevbe, kao što je spomenuo Allah Uzvišeni u priči o Ademu, alejhi-s-selam, kada je - nakon što se desilo ono što se desilo od jedenja sa drveta - rekao o njemu: „***Pa ga je Njegov Gospodar izabranikom učinio,***

pa mu oprostio i tevbu prihvatio i na pravi put ga uputio“. (Ta-Ha, 122)

(El-fetava el-islamijje – Ibn-Usejmin, tom 2, str. 118-119)

Razlozi odbijanja i neprihvatanja dove

Pitanje:

Zašto insan nekada dovi ali mu dova ne biva uslišana, a Allah Uzvišeni kaže: „Dovite me odazvat ću vam se!“?

Odgovor:

Hvala Allahu, Gospodaru svjetova, i donosim salavat i selam na našeg vjerovjesnika Muhammeda, njegovu porodicu i sve ashabe.

Molim Allaha Uzvišenog da podari nama i našoj braći muslimanima potporu i podršku na akidi, govoru i djelu. Allah Uzvišeni kaže: „**Gospodar vaš je rekao: „Pozovite Me i zamolite, Ja ću vam se odazvati! Oni koji iz oholosti neće da Mi se klanjaju – ući će, sigurno, u Džehennem poniženi.**““ (Sura Gafir, 60)

Osoba koja pita kaže da je dovila Allaha, azze ve dželle, ali joj se Allah nije odazvao, pa mu je čudno, kao da se stvarnost suprostavlja obećanju u pomenutom ajetu u kojem Allah kaže da će se odazvati svakom ko Ga zamoli, a Allah Uzvišeni ne krši obećanje.

A odgovor na ovo pitanje biva tako što moramo znati da odaziv na molbu od strane Allaha ima svoje uslove koji se moraju ispuniti, a ti uslovi su:

Prvi uslov: iskrenost samo Njemu, tj. da bude iskren u svojoj dovi, te se okrene ka Njemu svojim srcem koje je prisutno i istinski traži utočište i sklonište. Srce koje zna da je Allah u stanju i mogućnosti da mu se odazove na molbe, srce koje se nada i očekuje odaziv Allaha, subhanehu ve te'ala.

Drugi uslov: osjećaj insana tokom dove da je u najvećoj potrebi, prijekoj potrebi za Allahom Uzvišenim, te da je On jedini Onaj koji se odaziva osobi u neizbježnim situacijama kada Ga zamoli te otklanja od njega nedaće. A što se tiče onog koji dovi Allahu a ima osjećaj kao da nema potrebe za Njim, da nije u prijekoj potrebi za Njim, nego ako dovi, to radi iz običaja i adeta; takva osoba je daleko od prihvatanja njegove molbe i dove.

Treći uslov: da izbjegava haram hranu, jer haram hrana je prepreka između insana i Allahova odaziva, kao što je došlo do nas vjerodostojnim putem u Sahihu da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: *“Zaista je Allah Uzvišeni dobar i ne prima ništa osim dobro. I zaista je Allah naredio vjernicima oso što je naredio i poslanicima“*.

Uzvišeni je rekao: **„O vjernici, jedite ukusna jela koja smo vam podarili i budite Allahu zahvalni, ta vi se samo Njemu klanjate!“** (Sura El-Bekare, 172)

Također je rekao: **„O poslanici, dozvoljenim i lijepim jelima se hranite i dobra djela činite“**. (Sura El-Mu'minun, 51)

Zatim je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, spomenuo čovjeka koji je dugo putovao, raščupane i prašnjave kose i koji je pružio ruke prema nebu govoreći: *“O Gospodaru, o Gospodaru!”*, a njegova je hrana haram, piće mu je haram, njegova je odjeća haram i othranjen je haramom; pa kako da mu se dova usliša.

Dakle, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je odstranio mogućnost prihvatanja dove ovog čovjeka iako je uzeo sve vanjske uzroke koji kada se ispune bivaju blizu odaziva, a to su:

Prvo: podizanje ruku ka nebesima, tj. ka Allahu jer je Allah Uzvišeni na nebesima iznad Arša, a podizanje ruku Allahu je od razloga odaziva kao što je došlo u hadisu kojeg bilježi imam Ahmed u Musnedu: „*Doista je Allah stidljiv i plemenit, stidi se da čovjeku kada Mu podigne ruke da mu ih vrati praznima*“.

Drugo: dozivao Ga je sa Njegovim imenom Er-Rabb (O Gospodaru, o Gospodaru!), a traženje posredništva (te vessula) od Allaha putem ovog imena je od uzroka odaziva, jer je On Stvoritelj, Vlasnik i Koji upravlja sa svim, u Njegovim rukama su ključevi i riznice nebesa i Zemlje, i zato većina kur'anskih dova sadrži ovo ime.

„Gospodaru naš, mi smo čuli glasnika koji poziva u vjeru: 'Vjerujte u Gospodara vašeg!' – i mi smo mu se odazvali. Gospodaru naš, oprosti nam grijehе naše i pređi preko hrđavih postupaka naših, i učini da poslije smrti budemo s onima dobrima.

Gospodaru naš, podaj nam ono što si nam obećao po poslanicima Svojim i na Sudnjem danu nas ne osramoti! Ti ćeš, doista, Svoje obećanje ispuniti!

I Gospodar njihov im se odazva: „Nijednom trudbeniku između vas trud njegov neću poništiti, ni

muškarcu ni ženi – vi ste jedni od drugih.““ (Sura Alu Imran, 193 – 195)

Dakle, traženje posredništva od Allaha Uzvišenog s ovim imenom je od razloga odaziva.

Treće: bio je putnik, a putovanje je u većini slučajeva uzrok odaziva na dovu, jer insan na putovanju osjeća potrebu za Allahom, azze ve dželle, te potreba je mnogo veća u odnosu kada bi bio kod kuće sa porodicom.

A to da je bio „raščupan i prašnjav“ nosi značenje da nije brinuo o sebi, kao da je najbitnija stvar za njega bila da pribjegne Allahu i da Ga dovi negledajući stanje u kojem se nalazi, svejedno bio raščupan i prašnjav ili uređen.

Dakle, prašnjavost i raščupanost su od razloga prihvatanja dove kao što je došlo u hadisu koji se prenosi od Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da se Allah spušta na dunjalučko nebo pred noć na danu Arefata ponoseći se sa prisutnima ispred meleka pa kaže: „*Došli su Mi čupavi i raščupani pojavljujući se sa svih strana*“.

Ovo su razlozi odaziva na dovu koji nisu donijeli bilo kakav plod, zato što mu je hrana bila haram, kao i

odjeća a i othranjen je haramom. Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: „*Pa kako da mu se odazove!*“

Ovo su uslovi za odaziv na dovu i ako se ne ispune, odaziv će biti daleko od ostvarenja, a ako se ispune a i dalje nema odaziva od strane Allaha to je zbog mudrosti koju zna Allah Uzvišeni i ne zna je osoba koja dovi. Možda nekada volite nešto a ono zlo po vas.

Kada se ispune uslovi a Allah se nije odazvao na dovu to znači sljedeće: od osobe je otklonio neku štetu koja je veća od onog što je on tražio ili mu je sačuvao za Sudnji dan te mu tada podari još veću nagradu i više od toga, jer ovoj osobi - koja je dovila i ispunila uslove a Allah joj se nije odazvao i nije od njega otklonio veću štetu – se Allah nije odazvao zbog Njegove mudrosti, tako da će mu dati nagradu dva puta; zato što Ga je dovio i zato što je doživio nedaću jer mu se nije odazvao, tako da mu Allah, azze ve dželle, sačuva i ostavi ono što mu je bolje i potpunije.

Zatim, od bitnih stvari u ovoj temi je *smatranje dove ne primljenom*, jer je to uzrok neodazivanja na dovu kao što je došlo u hadisu od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: „*Bit će vam se odazvano ako ne budete požurivali!*“ Rekli su: „A kako se požuruje

Allahov Poslaniče?“ Rekao je: „Govori: „Dovio sam i dovio i dovio ali mi se nije odazvalo!““

Čovjek ne smije imati takvo mišljenje kada je dova u pitanju, pa da zbog toga izgubi nadu u dovu i time je napusti u potpunosti; nego na njemu je da ustraje u dovi, jer svaka dova kojom dozivaš Allaha, azze ve dželle, je ibadet kojim se približuješ Njemu i povećava ti time nagradu.

Na tebi je, Allahov robe, da doviš Allaha u svim svojim stanjima, općim i posebnim, u poteškoćama i olakšanjima; a da od dove nema ništa drugo osim to da je ibadet Allahu, insan bi trebao da se trudi i ustrajva na tome.

A Allah daje svaku potporu.

Muhammed b. Salih El-Usejmin